

jerske pridša južna železnica. Ko se še malo peljemo, vidimo na desni Save najvišjo do-
lenjsko goro Kum, 1217 m in slednjič dospemo v svojo župnijo Zagorje. Podaljšajte
in sklenite črto Savo znamenjučo in tū s senčjem zaznamovajte Kum!

Zdaj imamo še tek vodá na Notranjskem zaznamovati. Ko smo šli iz Zagorja proti
Ljubljani, smo videli Ljubljaničo, ki se izliva v Savo. Ta reka priteče pri trgu Vrhniki
izpod zemlje in teče po veliki ravnini in skozi Ljubljano do Save. Tako-le jo narisajte
in zraven krožec in imé Verhnika! Da ta reka nima tukaj svoj prvi izvir, vam bom
pozneje pokazal. — Ker pelje pri Verhniki tudi južna železnica od Ljubljane pridša mimo,
se lahko peljemo do postaje Logatec, kjer je tudi sedež c. k. okrajnega glavarstva. Za-
znamovajte ga tukaj s krožcem in imenom Logatec. Od tod pelje tudi velika cesta proti
jugu in se zavije proti severozahodu med visoke hribe v snažno mestice Idrija, kjer
pridni rudarji v podzemeljskih jamah kopljejo živo srebro. Tū izvira na jugozahodu
reka Idrijca in se vije dalje proti severozahodu iz dežele, kjer se na Goriškem v Sočo
izliva. Naredite tako-le črto reko Idrijco znamenjučo in zraven krožec s piko in besedo
Idrija!

Ako se peljemo po železnici iz Logatca proti jugu, se pripeljemo na postajo Rakek.
Od tukaj pelje velika cesta proti jugu, ki pripelje v Cérknico in znamenito Cérkniško
jezero, katero je po zimi rib polno, po leti pa se največ vode izgubi po ponikvah, da
tamkajšnji ljudje letne pridelke sejejo in travo kosé! Daleč na jugu pa štrlí notranjski
velikan Snežnik 1796 m sivo glavo kvišku. Tako-le zaznamovajte jezero, in tukaj le
Snežnik ter zapišite zraven imeni!

Od postaje Rakek se po železnici dalje proti jugovzhodu pripeljemo v Postojino.
Tū je sedež c. k. okrajnega glavarstva in blizu zraven imenitna podzemeljska jama s
prelepim, bliščečim kapnikom. Naredite tū krožec in zraven imé Postojina! Od Postoj-
jine dalje po železnici pridemo na postajo Sv. Peter. Tū blizu izvira Pivka, ki teče
od juga proti severu in za Postojino pod zemljo ponikne ter še le pri Planini kot re-
čica Unec na svetlo pride ter po kratkem teku zopet ponikne, pa pri Verhniki kot
Ljubljaniča na dan privrè. Tako-le jo načrtajte! Od Postojine pelje vozna cesta proti
severozahodu v gorko Ipavsko dolino. Tū izvira izpod visoke gore Hrušice reka Ipav-
ščica, ki od trga Ipava po lepi dolini teče na Primorsko v Sočo. Tako-le jo narisajte
in tū naredite krožec in imé: Ipava! — V Sv. Petru gre ena železnična proga proti
jugu, in pridemo na postajo Bistrica. Tū srečamo rečico z imenom Reka, ki iz ju-
govzhodne strani priteče ter se ob meji Kranjske proti severozahodu valí, dokler v škoc-
jansko jamo ob kranjski meji ne ponikne. Tako-le jo načrtajte in zraven še krožec in
imé Bistrica!

(Konec prih.)

Šolski vrt.

Ko sem v jeseni minolega leta videl, koliko veliko jabolk so ljudje iz Kranjske v
inostranstvo prodali, in so, kakor se poroča, zauje še čez pol milijona goldinarjev vzpre-
jeli, sem si mislil: Ali niso zraven slavne c. k. kmetijske družbe, g. g. duhovnikov in
nekaterih posestnikov tudi učitelji k povzdigi te stroke kmetijstva kolikor toliko s teo-
retičnim in dejanskim poukom pri mladini, kakor tudi z vneanjem odrastlih za sadjar-
stvo, pripomogli. Spominjam se, da so že v moji mladosti nekateri učitelji na svojih in
tudi na šolskih vrtih s poukom v sadjarstvu se bavili. Res, da vrti niso bili veliki in
zdanjim zahtevam primerni, a poučevalo se je v njih, in nauk o sadjarstvu, ki ga je
prejšnji rod vzprejel, širil se je čezdalje in se širi še zdaj. A ker svet v vseh strokah

vedno hitreje napredova in so gmotne potrebe čezdalje večje, je pa tudi kaj veselo slišati, da se šolski vrta množijo.

Naj mi bo dovoljeno, da izrazim tu svoje nemerodajne misli o šolskih vrta in njih zboljšanja, in sicer želim:

1. da bi bil vsak šolski vrt kolikor možno blizu šole in v ravni legi. Ako je vrt odročen, potratijo učitelj in učenci s hojo tje in nazaj preveč časa, in tudi učitelj vrta pred kako zlobno roko ne more tako lahko varovati, kakor pa, ako je blizu šole.

In ako ni na ravni legi, se po kakem hudourji s popravljivanjem steza in gredic več časa porabi, kakor pa s poučevanjem v sadjereji.

2. Naj bi bilo učitelju postavno dovoljeno, da bi za pouk v sadjarstvu vsaki teden eno uro, spomlad tudi dve za vsakdnevno kakor tudi za ponovljivo šolo vstrel v razredbo šolskih ur. Kajti po šolskih urah je težko mnogo učencev, posebno takih, ki daleč od šole stanujejo, na šolski vrt dobiti, ker jih stariši, posebno na kmetih, za pašo in domača dela rabijo.

3. Naj bi bilo učitelju dovoljeno, za težka dela, recimo: prekopovanje zemlje, izkopovanje in presajanje večjih dreves, srenjskega slugo, poljskega čuvaja ali pa snažitelja cest, ki je že tako od soseske plačevan, v pomoč porabiti; kajti učenci za težka dela na vrtu niso dosti močni, za učitelja pa to delo tudi ni kaj primerno.

4. Naj bi dobival učitelj od šolske srenje vsako leto malo vsoto denarja za nakupovanje cepičev dobrega plemena kakor tudi novih žitnih in rastlinskih semen za poskušnje na šolskem vrtu, katerih izbira naj bi bila učitelju pripuščena. Učitelj naj bi bil le zavezan, izdajke te vsote pismeno skazati.

5. Da bi pa šolski vrt ne bil samo za učence vzgojevalen, marveč tudi posestnikom v korist in vzpodbudo, naj bi se učitelj obvezal, od šestega leta po prvem vsejanji sadnih pešek, vsako leto vsa drevesica, ki so na eni šestini sadnega prostora za presadbo dorastla, krajnemu šolskemu svetu izročiti, da jih ta mej posestnike po primeri njih denarne pripomoči k vrtu razdeli, ali pa razprodá, in s tem denarjem stroške za šolski vrt pokrije.

6. Ker vsak učitelj ne more dobiti nagrade za poškodovanje svoje obleke pri delu na šolskem vrtu, bi bilo primerno, da bi smel eno četrtino vrtá porabiti za poskuse novih sadežev in za domačo prikuho i. t. d. Tu bi mu bila priložnost, da bi tudi učenke učil v pridelovanji vrtnih zelišč in cvetic.

Tako in enako oskrbovan šolski vrt bi ne bil samo vzgojevalen za mladino in lepoto kraja, marveč tudi koristna naprava soseski v prid in vzpodbudo. G.

Številčna pevska metoda.

V novejšem času se pogostokrat sliši ali bere o številčnih pevskih metodah. Nahajate se med Slovenci dve pevski prijavi na številke, ena priobčena v Foersterjevi pesmaričici, druga po Jakeljnovem „Navodu“ in „Pevčku“. Vpraša se, ste li to dve metodi ali le ena, in od kod, da je ena ali druga, ter koliko da je vredna ta ali ona? — Odgovor na ta vprašanja nam bo jasen iz sledeče obravnave, katero priobčim povodom in z ozirom na opazko v št. 2. letošnjega „Cerkv. Glasb.“ str. 16., češ da se Stahl-ova (t. j. Galin-Paris-Chevé-ova, katero je iz francoščine bistveno posnel Stahl, za Slovence pa po Stahl-u priredil za prvi začetek — Jakelj) številčna metoda ne nahaja na pravem potu, ker začénja takoj s pesmicami v peterih